

8

שבת קודש

שיח השקפתי

שבת
מאת הסוכה

OLAMI MENTORSHIP

הבזק של השראה

זה לא אני, זה הטוויסט בעלילה.

סיפר לי חבר מניו ג'רזי, ארה"ב:

בשבת חורפית אחת, לא קרה במיוחד אבל מלאה אור, התארכה בביתנו קבוצת סטודנטים יהודיים. הם הגיעו מרקעים שונים: חלקם גדלו בבתים מסורתיים, חלקם חילוניים לגמרי, ורובם לא חוו מעולם סעודת שבת בבית ששומר שבת כהלכתה.

ההזמנה נולדה כמעט במקרה, הוא סיפר לי - דרך חבר משותף - אבל מהרגע שנכנסו לבית, היה ברור שיש רובד נוסף המתרחש מעבר לסיטואציה.

הנרות דלקו, השולחן היה ערוך בחגיגות, ריח החלות והמרק מילא את החדר, ובעיקר הייתה תחושה של זמן אחר. לא ממהרים. לא בודקים טלפונים. יושבים, שרים, מדברים.

השיחה זרמה: לימודים, חיים, שאלות, וגם קצת צחוק, במהלך הסעודה עלו גם נושאים הלכתיים. מישהו שאל בתמימות למה אסור להדליק אור, אחר תהה מה הסיפור עם בישול, ואז מישהו זרק חצי בצחוק: "אז בעצם יש ל"ט מלאכות, נכון?" חברי המארח חיך, והסביר בקצרה - שיש מלאכות מהתורה, ויש גם פרטים וגבולות שנקבעו על ידי חכמים, לא הכול הובן, אבל הכול נשמע מעניין.

כשהסעודה הסתיימה, האורחים התחילו להתארגן ליציאה. מעילים, פרידות, "שבת שלום".

אבל שני סטודנטים - ג'ו וסטיב - נשארו לעמוד רגע ליד הדלת. הם הסתכלו אחד על השני, ואז חזרו פנימה.
“אפשר רגע?” שאל ג'ו.

חברי הנהן, והם התיישבו שוב, הפעם בלי שולחן מלא ובלי שירים. רק שקט של שבת.
סטיב היה הראשון לדבר.

“תקשיב,” הוא אמר, קצת מהוסס, “זו הייתה חוויה מדהימה. באמת. משהו באווירה, בקצב, בקשר בין כולם... זה תפס אותי חזק. אני מנסה להבין - איך לוקחים דבר כזה לחיים האישיים שלנו? גם אם אנחנו לא שומרים שבת כמו שאתם?”

ג'ו הוסיף מיד:

“ובמהלך הסעודה דיברתם על כל הפרטים - מלאכות, גזרות, דברים מדרבנן. וזה סיקרן אותנו מאוד. למה יש ירידה כזו לפרטים? כאילו... האם זה באמת מה שחשוב לבורא עולם? הפרטים הקטנים האלה?”
הוא עצר רגע, ואז המשיך:

“ועוד שאלה, אולי יותר עמוקה - מי בכלל קבע את זה? מי החליט אילו פרטים רלוונטיים, ואילו לא? מאיפה הסמכות?”

בעל הבית שתק רגע. לא מתוך מבוכה, אלא מתוך מחשבה.

“אני שמח שאתם שואלים, ” אמר לבסוף. “כי השאלות שלכם לא עוסקות רק בהלכה, אלא בקשר בין אדם למשמעות. אבל לפני שאענה - אני רוצה לשאול אתכם משהו: מה היה הדבר שהכי תפס אתכם הערב? האיסורים... או התחושה?”

השניים הביטו זה בזה. “התחושה, ” אמרו כמעט יחד.

הוא חייך. “אז בואו נתחיל משם.”

והשיחה שנפתחה אז - לא חיפשה תשובות מהירות. היא פתחה פתח לדיון:
על גבולות שמייצרים חירות, על אי של נוכחות מלאה בעולם של הסחות דעת,
והעמיקה הלאה לשיחה על תורה שניתנה מסיני ואיתה כללים מדוייקים כדי לקיימה גם בעולם שמתנה,
מתפתח, ומציב מצבים ותנאים חדשים.

על דרך מאד ברורה שעוברת דרך דורות של לימוד והעמקה ותרגום נאמן של עקרונות נצחיים לחיים משתנים, ע"י כללים בסיסיים שניתנו מראש.

בשעות הקטנות של הלילה נפרדנו, אך לא באמת...

שמעתי אותם כשהם יצאו לבסוף אל הלילה השקט. ג'ו אמר לסטיב: “אני לא יודע אם הבנתי את כל העניין.”

סטיב חייך: “אבל ברור לי שיש כאן משהו מרתק”

שאלה לדין בחברותא

למה באמת יש צורך בהתעסקות עם הפרטים?
האם לא די בעיקר הרעיון, בהשראה, בתחושת
החיבור?
ומעבר - לשם מה קיימת הירידה לרזולוציות -
לפרטים הקטנים- בנושא המצוות?
נסו לקחת את השאלות הללו לתחומים נוספים
בחיים.

הקשר בין אידיאל למעשה

בוא נדבר בקטנה על חיבור לרעיונות נשגבים .
ונשאל- מדוע יש צורך בפרטים מעשיים ולא די ברעיון, בהשראה או בתחושת חיבור?
שאלה זו נוגעת לקשר שבין אידיאל למעשה.
לאורך ההיסטוריה, ערכים קיבלו קיום אמיתי רק כאשר תורגמו לדפוסי עשייה ברורים ומעשיים. אידיאלים שלא עוגנו במעשה נותרו מרחפים וחסרי משמעות .
כך למשל, משטרים שונים דגלו בערכים נשגבים שביטויים המעשי היה תמיד ספרי חוקים וכללי אכיפה. גם רמזורים ותמרורים, אף שאין בהם השראה, הם תנאי הכרחי לשמירה על חיי אדם. אדם הנרשם ללימודי סיעוד מתוך רצון להציל חיים מגלה שרוב עבודתו מורכבת מפעולות שגרתיות וחסרות זוהר, אך הוא מבין שדווקא הן מאפשרות לממש את האידיאל.
ובמישור האישי - הערכה של מעביד לעובדו לעולם לא תחליף משכורת, וחברות או נישואין (!) נבחנים במעשים ולא ברגשות בלבד.

שאלה לדיון :

מה קורה ביחסים אישיים כשהם חסרים את המעשים הגדולים והקטנים?

תפקיד המצוות המעשיות

רעיונות מוסריים גדולים, כמו קדושה, חירות, אחריות או קשר עם הבורא, הם נשגבים ומרוממים – אך דווקא משום כך הם מתקשים להתקיים בתוך שגרת החיים. בלי מסגרת ברורה של מעשים, הם נשארים ברמת השראה רגעית או רגש חולף.

המצוות המעשיות הן הכלי שמתרגם את הרעיונות הללו לחיי היום-יום: הן קובעות מה עושים, מתי עושים ואיך עושים. בכך הן מאפשרות לכל אדם, בכל מצב ובכל שעה, להיות מחובר לאותם רעיונות גדולים - לא רק ברגעי התעלות, אלא גם בתוך המציאות הפשוטה והחוזרת על עצמה.

אם כך, למה צריך את הירידה לרזולוציות עד הפרטים הקטנים?

דיוק כיסוד המציאות והמעשה

הדיוק בפרטים אינו קטנוניות אלא יסוד המציאות כולה. הטבע פועל על חוקים מדויקים: מים קופאים ורותחים בטמפרטורות קבועות, גרמי השמיים נעים במסלולים מדויקים עד שניתן לחשב ליקויי חמה ולבנה אלפי שנים מראש. גם בחיי המעשה – טעות בספרה אחת בהזמנה שעת אירוע עלולה לשבש אותו, ורופא מחויב לשליטה מדויקת בכל פרטי הידע הרפואי, שכן מינון שגוי של מיליגרם אחד של תרופה עלול לגרום למוות.

כך גם בעולם המצוות - אין "בערך" ולא "כמעט". עולם המעשה בנוי על דיוק מוחלט.

אין בידינו להחליט מהו "פרט קטן". פילים ענקיים אינם משפיעים על סדרי העולם, אך "כפתורים קטנים" במזוודתו של נשיא ארה"ב דווקא כן. רופא לא יזלזל בקטיעת זרת בטענה שהיא אצבע קטנה....

היתרונות של הדיוק והמקור האלוקי של המצוות

הדיוק בפרטי המצוות הוא זה שמעניק להן יציבות וקיום. בזכות הפרטים, הערכים אינם תלויים בתחושות, ברמת הרוחניות או במצב הנפשי של האדם. כך ערכי התורה אינם מתפוגגים עם הזמן, אלא חיים, פועלים וממשיכים להתקיים מדור לדור. בנוסף, ההקפדה ושימת הלב לפרטים, גורמת להנכחת המציאות הרוחנית והרעיונות הגדולים בתוך שגרת החיים והפעילות היומיומית. המעשים "הטכניים" דווקא הם שמקרבים אותנו למימוש הרעיונות הנשגבים והערכים הנעלים.

בורא העולם, המצוות ואנחנו

המצוות אינן אמצעי חינוכי בלבד, וגם לא אוסף של רעיונות מוסריים טובים. הן ביטוי ישיר של רצון ה'. מאחר שרצון ה' נעלה וגבוה מן השכל האנושי, האדם אינו מסוגל להבין את עומק משמעותן המלאה. לכן, גם כאשר אנו מוצאים טעם למצווה – מוסרי, חברתי או רוחני – הטעם הזה אינו בהכרח הסיבה העיקרית למצווה, אלא חלק קטן ממהות גדולה יותר, שעוזר לנו להתחבר אליה ולקיימה מתוך מודעות.

מתוך ידיעה בהירה והכרה ברורה בבורא העולם ובתורתו, **אנחנו מתחברים למערכת אלוקית סדורה וברורה שניתנה לנו בסיני**, מערכת העובדת עם עקרונות וכללים ברורים ולא משתנים. ומתוך כך, מתחברים אל הנצח ואל הבורא.

תודה רבה
ושבת שלום!

שבת
לכל הימים

OLAMI MENTORSHIP